

ДОНАЛД УЕСТЛЕЙК СМЪРТ НА АСТЕРОИДА

Превод от английски: [Неизвестен], 1973

chitanka.info

Мистър Хендерсън ме повика при себе си едва три дни след като се върнах на Земята. Това би могло да се изтълкува като благосклонност, понеже на пътуващите агенти от „Ганжерска всеобща застрахователна корпорация“ обикновено не се разрешаваше повече от тридесет и шест часа престой в базата.

Той се ръкува енергично с мене. А това означаваше, че е доволен от моя отчет и явно се готви да ми пробута някой заплетен случай. Не бях особено възхитен. За миг дори си пожелах да се върна пак в отдела за разследване на кражби и пожари. Но бързо сподавих този порив. Макар че тук бях принуден да се ровя в купища книжа, едни от други по-безсмислени, но пък управата безропотно плащаше всички сметки за непредвидени разходи.

Настаних се в креслото и Хендерсън започна:

— Добра работа сте свършили на Луната, Стентън. Доста пари сте спестили на фирмата.

— Благодаря ви, сър — усмихнах се с престорена скромност аз.

А всъщност си помислих, че на компанията нищо няма да й стане, ако отдели част от същите тия спестени пари за хората, които се разкарват заради нея дявол знае къде.

— Този път ще трябва да мобилизирате целия си нюх, Джед — продължи Хендерсън, втренчил в мене пронизващ поглед (доколкото може да пронизва погледът на едно такова кръгло лице). — Знаете ли по каква система става изплащането на пенсии за лицата с опасни професии?

— В най-общи линии.

Хендерсън кимна доволен.

— Решихме да създадем към компанията пенсионен фонд за онези, които обикновено не подлежат на застраховка: за екипажите на космическите кораби, за изследователите по астероидите, с една дума — за цялата тая компания от безтегловността.

— Разбирам — вметнах, макар че нямах представа накъде клони. — Едно бе ясно: скоро ще трябва да напусна нашата мила топла Земя, а тази перспектива съвсем не ме изпълваше с ентузиазъм.

— Това става по следния начин — продължи напевно Хендерсън, без да обръща внимание на тъжния ми поглед или може би старателно се преструваше, че не го забелязва. — Всеки месец клиентът ни плаща определена сума. Той може да я внесе и наведнъж, а може и да

закъснее с изплащането, колкото пожелае — договорът си остава в сила, при условие че всичко бъде изплатено до предварително уговорената дата на излизането му в пенсия. Клиентът сам избира тази дата. От този момент нататък вече ние поемаме задължението да му изплащаме пенсията. Разбирате ли?

Отговорих утвърдително. Но все още не можех да проумея каква изгода има нашата доброжелателна „Танжерска корпорация“ от всичко това.

— Тази форма на изплащане гарантира на клиента, че той няма да мизерствува на старини. Разбира се, всички рудотърсачи там, на Астероидния пояс, се надяват да открият богата жила. Но подобни случаи са редки, на сто — един. За онези, които не са намерили нищо, нашият фонд е просто спасение. Защото тези хора могат да се върнат на Земята и да живеят сносно до края на живота си.

Както се полага на един примерен служител, кимнах заинтересувано с глава.

— Естествено — на това място Хендерсън вдигна пръст, — както и по-рано, тук не става дума за *застраховане* на тези хора. Те внасят в личен пенсионен фонд пари, които не може да получи никой друг освен самия клиент.

Аха, ето къде била хитрината! Познавах приблизителната статистика на „неподлежащите на застраховка“ от Астероидния пояс. Малцина от тях доживяваха до четиридесет и пет години, а онези, които успяваха да се върнат живи, издържаха не повече от две, най-много три години. След като бяха прекарвали двадесет години там, горе, тези хора не бяха в състояние да свикнат отново с живота на Земята.

Само в ТВЗК могат да измислят такова нещо. Терминът „неподлежащ на застраховка“ за другите фирми означава прекадено очевиден кандидат за рубриката некролози във вестника. А за „Танжерска всеобща“ той означава хора, които имат пари, все още непринадлежащи на компанията.

— И тъй — гласът на Хендерсън звънесе тържествено, — стигнахме до интересувания ни случай. — Той прелисти мъничката си, много спретната папка и извади необходимия документ. Гледа го няколко минути, след това направи кисела гримаса. — Един от клиентите ни, сключили пенсионен договор, беше някой си Джеф Макен.

— Беше? — откликнах аз като ехо.

Хендерсън бе доволен от моята проникателност.

— Правилно, Стентън. Той умря. — Шефът въздъхна дълбоко и започна да почуква с пръсти по папката. — По принцип с това всички отношения между него и нас би трябвало да приключат. Но изниква едно неочаквано усложнение.

Естествено! Иначе защо ще ме занимава със случая.

— Две седмици след смъртта на Джеф Макен получихме формуляр с искане да му бъде изплатена пенсията.

— Да му бъде изплатена?

Такова нещо още не се е случвало. Гледай ти, интересно кой е смятал да измъкне пари от „Ганжерската всеобща“? „При нас не се плаща“ — беше девизът на управата, от който трябваше да се ръководят служителите на компанията.

— Случаят е особен — въздъхна Хендерсън. — Защото, повтарям, не става дума за застрахователна полица, а за пенсионен фонд. Клиентът може винаги когато пожелае, да поиска да му бъдат върнати внесените по-рано пари. В този случай сме длъжни да му върнем седемдесет и пет процента от тяхната обща стойност. Такъв е... хм... законът.

— Така-а... — проточих. — Но вие казахте, че парите могат да бъдат получени единствено от самия клиент.

— Разбира се. Но искането да му бъде върната внесената сума той е попълнил *преди* смъртта си. И затова наследникът му има право да я получи! Той е бил съдружник на Макен през последните петнадесет години. Казва се Карпен.

— Парите сигурно не са кой знае колко?

Надявах се не чак толкова да ме пратят на Астероидния пояс.

— Макен е починал — сухо отсече Хендерсън — на петдесет и шест години. Започнал е да изплаща пенсионния си фонд от тридесет и четири годишна възраст и е смятал да излезе в пенсия на шестдесет години. По петдесет дублезна месечно. Смятайте сам.

Пресметнах на ум... Да, излизаше приблизително десет хиляди.

— Разбирам — казах унило.

— Това още не е всичко. Обстоятелствата, при които е загинал Макен, са доста странни. Искането за изплащане...

— Какво, подправено ли е?

— И ние така мислехме отначало. Но всичките ни експерти единодушно твърдят, че подписът върху формуляра е истински. Нещо повече, според тях, почеркът е на Макен, и то тъкмо както е пишел на петдесет и шест годишна възраст.

— Излиза, че самият той е попълнил искането... Смятате, че са го принудили?

— Нямам ни най-малка представа. Именно това ще трябва да установите вие. Да, тъкмо това.

Отново се престорих на много внимателен.

— Макен и Карпен, както вече споменах, са били съдружници през последните петнадесет години. От време на време успявали да намерят малки залежи от редки метали, но приказната жила, за която бълнуват всички тези иманяри от Пояса, все им се изплъзвала. И представете си — непосредствено преди смъртта на Макен двамата попаднали на нея.

— Виж ти! — подсвирнах. — А от какво е умрял?

— Нещастен случай.

— Разследване имаше ли?

— Тялото се е загубило в космичното пространство. А полицията не провежда разследвания на такива големи разстояния.

— Значи имаме единствено съобщението на Карпен за смъртта на Макен, така ли?

— Да, засега единствено това — потвърди Хендерсън.

— Искате да се понеса натам и да се опитам да спестя на фирмата десетина хилядарки?

— Ако не обръщаме внимание на речника ви, точно това се иска от вас.

* * *

Турболетът ме закара до космодрума; купих си билет за великолепия лайнер „Деметра“, който скоро отлиташе за Луна-сити, а оттам до Пояса. По време на полет се чувствавам отвратително. И този път не беше изключение. Когато вече приближавахме Атроник-сити, центъра на Астероидния пояс, между мене и моите вътрешности бе

склучено мълчаливо съглашение, според което при условие, че нищичко не хапвам, стомахът ми ме оставяше на мира.

Атроник-сити прави на хората от Земята същото подтискащо впечатление, каквото и турските бани при силна светлина. Градът е разположен на скален къс от планета и прилича на тръба, направена от някой заварчик-калфа. Отвън е покрит с метален похлупак от неръждаема стомана, подобен на мъжка шапка, черен и мръсен, а вътре се намират четирите етажа на КПМЖ — Комплексът за поддържане на минимален живот.

Най-горе, под самия купол, са пиаците за ролери и влекачи; там са разположени и канторите, които се занимават с определянето на металите, бюрото за визи, промишлената полиция и тям подобни. Подолните етажи са вградени в самата плът на планетоида. На втория етаж от горе на долу се намира завод „Атроник“, на третия — кварталът на магазините и центърът за развлечения, и на най-долния — жилищният блок. Отделните етажи са свързани помежду си с асансьори, боядисани в защитен цвят. Гледано от страни, цялото съоръжение много прилича на някаква гигантска рафинерия за нефт.

Нямаше какво да се прави, „Деметра“, все едно, не можеше да ме закара по-нататък. Корабът полетя към другите делови центрове на Пояса, а аз и моите два куфара пропаднахме в асансьора надолу към четвъртия жилищен етаж.

Щом някога се намерите на планетоид, сами ще се убедите колко е приятно слизането с асансьор при незначителна гравитация. Кабината все се изхитря да слиза по-бързо от вас, тъй че се налага непрекъснато да притискате куфарите към пода и здраво да хванете дръжките им. Удоволствието е минимално.

Но ето че се добрахме до четвъртото ниво; портиерът ми показва посоката и аз тръгнах по безкраен коридор. Куфарите ми тежаха не повече от двеста грама, а самият аз, като вдигнех крак, едва не се качвах на стената. Местните жители сновяха наоколо, докосвайки съвсем леко с подметките си металния под, и аз завистливо гледах след тях.

Металните улици пресичаха основния коридор точно под прав ъгъл, металният таван бе осветен от два реда флуоресцентни тръбички. М-да, на мен още с първите крачки започна да ми се повдига от затвореното пространство, а как се изкарват тук година, пет, десет?!

Твърдо реших да не се бавя в Атроник-сити повече от два дни, колкото да наема ролер до концесията на Ейб Карпен. Официалният пощенски адрес на двамата съдружници беше „Атроник-сити. Централна поща“, оттам ни бяха изпращали парите. Реших да прегледам текущата сметка на Карпен и Макен и да се опитам да науча нещичко.

Само че не днес. Днес стомахът ми беше в окаяно състояние, а главата ми от солидарност също се въртеше. Днес ще си легна и ще се пристегна с ремъка, та да не отлетя нощес към тавана.

Тъкмо от Бюрото за картография и регистрация трябваше да започна. Тук не само се оформяха заявките за концесии. Чакалнята се беше превърнала в своеобразен клуб на рудотърсачите. Те се събираха тук след дългите месеци на странствуване, чешеха си езиците, образуваха нови съдружия и разтрогваха старите договори.

В това отношение Макен и Карпен представляваха изключение. Те бяха работили заедно петнадесет години. Приблизително шестдесет пъти по-дълго от обичайните рудотърсачески „фирми“ от този тип.

Скитничеството по астероидите в търсене на залежи на редки метали предразполага към самота. Но не може дълго да издържиш сам. Рудотърсачите започваха да тъгуват по живите хора и често образуваха малки групички. Ала откъде да знаеш дали ще привикнеш към спътника си, дали ще се сработиш с него? Връзките тук се разкъсваха също тъй бързо, както и се завързваха, дружбата и омразата понякога пламваха само за три седмици.

Бюрото за картография и регистрация заемаше голямо помещение на най-горния етаж, под купола. Бутнах вратата и влязох в обширна чакалня; колкото и да е странно, тя беше доста уютна. Върху изкуствения светлозелен килим бяха живописно поставени шест кафяви дивана. Когато влязох, в чакалнята седяха няколко рудотърсачи. Те се бяха скупчили на две групи и оживено разговаряха. Просто поразително бе колко си приличат тези хора. Посивели коси, лица без определена възраст, възпалени очи, дрехи, измачкани от стоене в куфарите.

Директорът — някой си Тикинг — бе съвсем в тон с кабинета си. Чисто лице, безупречна униформа, окичена с всички полагащи се на поста му отличия. Ръкувахме се с изискана вежливост и аз попитах:

— Нищо ли не ви говори името Ейб Карпен?

— Карпен? Да, разбира се. Той работеше заедно със стария Джеф Макен. Бедният Джеф, той загина.

— Да-да. Точно така.

— Вие сте дошли във връзка с това? Аз пък не знаех, че сте пристъпили към застраховка на момчетата от Пояса.

— Не съвсем — отвърнах търпеливо. — Става дума за пенсионен фонд, който... Всъщност това са подробности. Предполагам, че ще можете да ми дадете някои допълнителни сведения за Карпен. Както и за Макен.

По лицето му заигра лека усмивка.

— Видяхте ли онези мъже във в чакалнята?

Кимнах.

— Все едно че сте видели Макен и Карпен. В оригинал. Всички те много си приличат, независимо дали са на тридесет или на шестдесет години. Няма значение какви са били на Земята, преди да дойдат на Пояса. За няколко години те стават съвсем еднакви — като тези тук в чакалнята.

— Това е само външната страна на въпроса — отвърнах. — Интересуват ме най-вече личните им качества.

— И те са едни и същи. Съвършено еднакви. Мрачни, необщителни, самоуверени, непоправими романтици — до края на живота си продължават да вярват, че на всеки следващ астероид ги чака Голямата Жила. Наистина Макен гледаше на нещата по-трезво от мнозина други. Ето на, внасял е пари в пенсионния фонд, държал е сметка за всеки цент. Изобщо паричните въпроси ги разбираше много по-добре от който и да е друг тук, на Пояса. Веднъж наблюдавах как се пазареше за някаква запасна част за ролера му ли, за някакъв инструмент ли, вече не помня — цял спектакъл беше, честна дума.

— А Карпен?

— Рудотърсач е — отвърна той, сякаш не знаех това. — От финанси много не разбира и затова Макен водеше всичките им сметки. Но що се отнася до минералогията, там той е истински ас. Може с просто око да разпознае камъни, за които ние с вас не сме и чували. Почти всички момчета от Пояса имат университетски дипломи, но Карпен стои с една глава над другите.

— Сигурно са били добра двойка — подзех аз.

— Разбира се. Иначе нямаше да издържат заедно толкова време. Чудесно се допълваха.

Той се наведе към мене и додаде поверително:

— Те двамата излязоха по-хитри от всички. Фирмата им никъде не е регистрирана. Официално всеки от тях е работил сам за себе си. И сега не един глупак тук, в Атроник-сити, си скубе косите. Казах ли ви, че Джеф Макен се занимаваше с паричните въпроси? Та той значи вземал пари назаем от всеки срещнат.

— И сега, когато е мъртъв, излиза, че Карпен не носи отговорност за нищо?

Той кимна.

— Джеф Макен умря много рано. Ако бе останал жив, щеше да върне всичко, до последния цент, сигурен съм в това. Казват, че са намерили някаква невиджана жила.

Поблагодарих му.

— Кога видяхте Карпен за последен път? — попитах.

— Сега ще ви кажа, чакайте да си припомня... преди около два месеца. Преди те двамата да тръгнат за оня астероид и да открият жилата.

— Нима Карпен не е регистрирал концесията си при вас?

— Не. Регистрирал я е в Химия-сити.

— Жалко. Разбирате ли, да си призная, ние изпитваме известни съмнения по отношение на смъртта на Макен. Засега няма конкретни подозрения, просто съмнения.

— Понеже това се е случило веднага, след като са открили жилата ли?

— Да.

— Едва ли ще научите нещо ново — той поклати скептично глава. — Това не се случва за пръв път. Щом човек веднъж на толкова години открие истинско находище, той изпада в особено състояние и загубва всякаква предпазливост. А тук е достатъчно да сбъркаш само един-единствен път.

— Може би, може би. — Станах, за да си взема довиждане. — Много съм ви благодарен.

— Винаги на вашите услуги.

Ръкувахме се.

Излязох от кабинета. Никой от рудотърсачите не ме и погледна.

Отидох да наема ролер. Този, който ми предложиха във фирмата, не беше от най-хубавите. Бяха го употребявали не по-малко от десет години, боята се бе олющила, а предното, режещо вятъра стъкло — ама че глупав земен навик да наричаме така илюминатора, та нали тук няма насрещен вятър! — бе цялото в мънички пукнатини от ударите на астероидния прах.

Оня тип от фирмата ми предложи тая допотопна таратайка без всякакво угризение на съвестта и дори не се изчерви, когато ми каза условията. Платих двадесет дублезона на ден, плюс цената на горивото. Платих, без да издам нито звук — в края на краищата парите са на „Танжерската всеобща“, а не мои собствени — намъкнах космическия костюм, пъхнах се в кабината на тази реликва, привързах се с ремъците и кимнах на обирача. Той отвори портата.

Ролерът дърпаше малко надясно и трябваше да го задържам, за да не попадне в свредел. За голямо мое удоволствие след около четиричасов полет по предварително определения курс видях отпред огромна жълта буква „X“ — знак, че това е частна концесия. Астероидът не беше голям — не повече от седемстотин метра. До площадката за кацане имаше паркиран ролер, а наблизо се виждаше преносим жилищен купол. Ролерът беше по-голям от моя, но бе в същото състояние. По купола на жилището се виждаха кръпки.

Карпен по всяка вероятност си седеше в къщи и чакаше да дойде купувач. Рудотърсачи като него действуват сами и не се обвързват чрез договори с никоя голяма фирма. Те оформят концесията на свое име и изчакват купувача, който ще предложи най-изгодна цена. Такава продажба изисква извънредно много време. Опитният търсач не мърда от мястото си, иначе някой може междувременно да кацне там и да си откъсне парче от неговата собственост. Не е необходим кой знае колко взрив, за да разцепиш един астероид на две, и веднага да регистрираш отчупената част на свое име. Космическа катастрофа и толкоз. Докажи, ако можеш, кой е виновен...

Паркирах ролера си до първия, закрепих прозрачния шлем на главата си и включих системата за самостоятелно хранване на скафандъра. После внимателно отворих вратата и полека слязох на астероида.

В купола на Карпен нямаше прозорец и не знаех дали е забелязал пристигането ми. Почуках с ръкавица по обшивката и усетих някакво

движение вътре.

Но никой не бързаше да ми отваря. Заспа ли там, какво става! Най-сетне вратата се откряна. Поприведох се и влязох. Почаках да се напълни шлюзът с въздух и отворих вътрешната врата.

Право насреща ми бе насочено дулото на пистолет.

* * *

Спрях се с леко вдигнати ръце. Никак не ми се искаше като начало да продупчат корема ми.

— Кой сте вие? — попита Карпен.

Директорът на Атроник-сити се оказа прав: Ейб Карпен беше точно копие на рудотърсачите, които бях видял в приемната. Дребен, сух, на неопределена възраст. Бих могъл да му дам и четиридесет, и цели осемдесет, ако не знаех, че приближава петдесетте. Редките му коси започваха почти над самите вежди. От бръчки лицето му приличаше на разорана нива. Устните му бяха тънки, почти не личаха. Жилестата му ръка стискаше пистолет.

Замърсена фланелка, оръфани панталони, неравно подрязани до глезените, на краката — стари сандали. Нямахше нищо чудно, че бе облечен така, защото температурата под купола бе най-малко тридесет градуса — външната обшивка, дори когато е нова, не отразява напълно слънчевите лъчи.

Гледах Карпен. Пистолетът някак не подходеше на външността му. Мисълта, че тоя стар мизантроп е намерил в себе си достатъчно енергия, за да прати съдружника си на оня свят, ми се стори абсурдна.

Трябва да съм стоял така доста дълго, защото той повтори: „Кой сте вие?“ и съпроводи въпроса си с нетърпеливо движение на дулото.

— Стентън — отвърнах. — Джед Стентън от „Танжерска всеобща застрахователна компания“. Мога да ви покажа удостоверение за това, но то е във вътрешния ми джоб.

— Извадете го. Само без резки движения.

— Ясно.

Като избягвах, според инструкцията, резките движения, измъкнах се от скафандъра, пъгнах ръка в джоба си, извадих портфейла си и му показах удостоверението със снимка, подпис и

отпечатък от палеца ми. Той кимна доволен и хвърчи пистолета на леглото.

— Налага се да бъда нащрек — каза той. — Открих тук огромна жила.

— Чувах за това — отвърнах приветливо. — Честито.

— Благодаря. Сигурно сте дошли във връзка със застраховката на Джеф, а?

— Точно така.

— Май не ви се ще да плащате... Е, това не ме учудва.

Не мога да понасям старите мърморковци.

— Изпратиха ме да уточня някои неща.

— Ясно, ясно. Ще пиете ли кафе?

— Благодаря.

— Можете да седнете в креслото. То беше на Джеф.

Седнах внимателно в платненото сгъваемо кресло, а той отиде в кухненския ъгъл да свари кафе.

Под купола имаше само едно помещение с диаметър около четири метра и половина. Долу стените бяха вертикални, а на височина два метра започваха лекичко да се извиват и се съединяваха в центъра на тавана.

Куполът бе построен направо върху астероида и подът беше неравен и възграпав. Вдясно от входа видях два стола и маса, малко по-нататък — кухненския ъгъл и претъпкания килер. В средата се бе разположила отоплителна система, но в момента тя, слава богу, бездействуваше. Пот като град течеше по врата ми. Смъкнах ризата и избърсах с нея лицето си.

— Много е горещо тук — казах.

— Свиква се — измърмори той.

Но не му повярвах.

Карпен донесе кафето. Горчиво, отвратително, съвсем в тон с характера на тоя отшелник. Но гласно казах:

— Чудесно кафе.

— Да — кисело потвърди той. — Да пристъпим към работата, а?

Има само един начин да се общува с упоритите старци — решително настъпление.

— Става дума за следното — започнах. — Ние, разбира се, нямаме никакви претенции, но управата на фирмата би искала да бъде

сигурна, че всичко е както трябва, преди да ви преведе десет хиляди дублезона. Вашият съдружник е попълнил формуляра с искането да му бъде върната посочената пенсионна сума и веднага след това умрял... Съгласете се, че съвпадението е много странно.

— Че защо? — той отпи от чашката и ме погледна изпод вежди.
— Нали намерихме жилата. И се убедихме, че този път работата ни е в кърпа вързана. Та нали Джеф внасяше парите, за да е осигурен тъкмо ако нищо не намерим. Но когато се уверихме, че този път сме случили, той ми каза: „Слушай, че защо ми е сега на мене пенсия?“ И попълни формуляра. После отворихме бутилка вино. А скоро след това той загина.

Ако слуша човек Карпен, всичко беше съвсем просто и естествено. Прекалено естествено.

— Как стана нещастieto?

— Не мога да ви кажа точно. Тогава аз вече здравата се бях натряскал. Мога да ви разправам само това, което видях. Джеф си облече скафандъра и каза, че ще иде да сложи знак на астероида. Той едва се държеше на краката си. Отговорих му, че тая работа може да почака до другата сутрин, че сега е по-добре да легнем да се наспим. Но той не ме послуша. Затова и аз си облякох скафандъра, макар да мърморех, и излязох въвн при него. Тъкмо тогава се случи всичко.

Той жадно отпи две глътки.

— Какво се случи?

— Той вървеше и държеше в ръце кутията с боя; искаше да нарисова с пръскачката буквата „X“. Но наоколо е пълно с остри издатини. Той, изглежда, се спъна, загуби равновесие и се просна ничком — върху една от скалите. Скафандърът му се разпра.

— Аз пък чух, че бил изчезнал.

— Да, той можа само да стане, сгъстеният въздух започна да излиза от дупката, отхвърли го настрани и край — потвърди Карпен.

По лицето ми ясно се четеше недоверие. Карпен добави:

— Драги момко, привличането тук е толкова слабо, че не е за препоръчване да играеш на прескочи-кобила — веднага ще изхвъркнеш от астероида.

Той бе прав. Даже докато седях в креслото, трябваше през цялото време да се държа за страничните му облегалки. Разбира се, глупаво бе, но аз все не можех да свикна с незначителната гравитация.

Зададох му още няколко въпроса:

— Не се ли опитахте да приберете тялото?

— Опитвах се, как да не се опитвах. Та стария Джеф Макен ми беше съдружник цели петнадесет години. Но пак повтарям, бях се насмукал здравата. Страхувах се, че и аз ще изгубя посоката и няма да мога да се върна на астероида.

— Честно казано, аз много не разбирам от въпросите на гравитацията. Но нима тялото на Макен не би трябвало да започне да обикаля около астероида? Как така се е загубило?

— Много просто. Наоколо гъмжи от астероиди с маса, по-голяма от тази на нашия — и някой от тях веднага го е притеглил. Кълна ви се, ни един астронавт не би могъл да изчисли траекторията на полета на бедния Джеф. Той направи няколко обиколки, после пред очите ми почна да се отдалечава и скоро изчезна от погледа ми. Да не мислите, че само неговият труп плува из Космоса?

Напрегнато мислех и хапех устни. Трудно можех да определя правдоподобна ли е версията на Карпен. Налагаше се да разчитам на интуицията си. Последните осем години, през които изслушвах разказите на клиентите на застрахователната компания, ме бяха научили инстинктивно да чувствавам лъжата.

Цялата тази драматична история с трупа, обикалял по орбита астероида, преди да изчезне в безкрая, бе взета от областта на литературните фантазии. А поредицата от чудесни съвпадения бе достойна за коледен разказ. Веднага щом откриват жилата, Макен загива. А само час преди смъртта си, той внезапно попълва формуляра за връщане на пенсионната вноска. И пак така по случайно съвпадение трупът му изчезва и никой не е в състояние да провери как точно е станало всичко.

Но каквото и да ми нашепваше вътрешният глас, от формална страна всичко изглеждаше безупречно.

Какво да правя? В разказа на Карпен нямаше никаква пролука, никаква дупка. Но, дявол да го вземе, не съм дошъл чак до този планетоид, за да се върна с празни ръце! Трябва да търся, да търся! Да откроя някаква подробност, която да противоречи на прекалено гладкия разказ на Карпен!

— Казахте, че Макен е излязъл да нарисова „X“ — запитах аз. — Той ли нарисова знака?

Карпен поклати глава:

— Не можа. Тръгна натам, заклатушка се и изведнъж падна.

— Значи вие сте го нарисували?

Той кимна.

— А след това сте отишли в Атроник-сити, за да регистрирате концесията си, така ли?

— Не. Тогава Химия-сити беше най-близо и аз отидох там. Когато стана цялата тази история с Джеф... Не ми се щеше твърде да оставам тук сам.

— Казвате, че Химия-сити тогава е бил най-близо ли? А сега?

— Тук нещата съвсем не са такива, както там долу, при вас. Тук всичко се движи, приятелю. Днес Химия-сити е два пъти по-далеч оттук, отколкото Атроник. А след три дни пак ще дойде наблизко. Всичко се изменя.

— Да, забелязах това. Преди да тръгнете за Химия-сити, не се ли опитахте да приберете тялото на съдружника си?

Той поклати глава:

— То вече не се виждаше. Та аз тръгнах десет-единадесет часа по-късно.

— Защо? Трябвало е само да нарисувате „Х“-а и сте могли да тръгнете веднага.

— Ама нали ви казах, боже мой! Бяхме изгълтали твърде много спирт. Бях пиян. Когато разбрах, че не мога да стигна Джеф, върнах се в жилището и изпих, каквото беше останало. Ако бях трезвен, щях да взема ролера и да се опитам да хвана Джеф. Но аз се движех едва ли не на четири крака.

— Разбирам.

Какво друго да го питам?

— Дяволски съм уморен — казах, — пътуването беше тежко. Имате ли нещо против, ако си почина малко?

— Чувствайте се като у дома си — засуети се неловко той като се стараеше да изглежда гостоприемен. — Не играете ли случайно роми? — Лицето му се оживи.

— Не, но бързо схващам.

— Съгласен. Ей сега ще ви покажа.

Той извади тесте карти и започна да ми обяснява. Като изиграхме пет игри една след друга, поблагодарих му и станах. Попитах, както ми

се струва, със съвсем невинен тон:

— Имате ли нещо против, ако се поразходя малко? Никога досега не съм стъпвал на такива... хм-м-м... мънички астероиди. Компанията обикновено ме праща в градовете, където има филиали.

— Добре. И без това имам да върша някои неща.

Гласът му беше безизразен, но зърнах напрегнатия му поглед.

Не си облякох ризата и веднага съжалих за това. Температурата в космическия скафандър беше плюс 20 градуса Целзий. Тя съвсем не бе ниска, но след жегата под купола ме побиха тръпки.

Затворих след себе си двете врати и тръгнах, като пристъпвах не много уверено. Другото както и да е, по простудата ми е сигурна след това пътешествие.

Хоризонтът беше съвсем близко и скоро изгубих купола от погледа си. Вървах все така бавно и се вглеждах в почвата на астероида. През цялото време провлачвах намагнитените си подметки, за да не се откъсна. Търсех гроба. Не можех да повярвам, че трупът на Макен се е загубил из Космоса. Той трябва да е някъде тук, на астероида.

Вървах по гола скала, която звънтеше като метал. И трапчинка не може да се изкопае тук с лопата. С динамит, разбира се, може, но как ще замаскираш след това ямата?

Спрях, поех си дъх и мислено се изругах. Трябва да си пълен идиот, за да не съобразиш това. Разбира се, че тялото на Макен не е на астероида. Защо ли? Защото цялата негова маса е много ценна. Карпен ще продаде малката си планета на някой концерн, ще докарат тук роторен екскаватор и само след няколко седмици всичко ще излезе наяве. Не, дори и идиот не би оставил такива улики.

Според думите на Карпен, той е тръгнал за Химия-сити около десет часа след смъртта на Макен. И сигурно по пътя е хвърлил трупа на някой изоставен планетоид. Върви търси сега нещастния Макен из Астероидния пояс!

Наистина, от това задачата ми съвсем не ставаше по-лека. Бях в отвратително настроение, когато се помъкнах обратно към жилището и за кой ли път вече премислях подробностите в разказа из Карпен. Защо е решил да иде в Химия-сити? Защото той тогава е бил по-близо. Но толкова ли е голяма разликата? Не повече от два часа. И между впрочем в Атроник-сити добре познават Карпен, двамата с Джеф са

уреждали всичките си работи там, там са ходили да си отпочиват. Логично ли е веднага след смъртта на приятеля си да отидеш в град, където не познаваш почти никого, та макар и да пътуваш два часа по-малко? Не, най-вероятно е човек в неговото положение да потърси компанията на познатите си, да потърси подкрепата им. Рудотърсачите, колкото и да се перчат, не са от желязо...

Пък и тази история с формуляра: изведнъж, преди да полелят находката, Макен си спомня за пенсията, а нали е можел да изпрати искането за изплащане единствено от пощата в Атроник-сити. Действително графолозите на „Танжерската всеобща“ твърдят, че подписът на Макен е истински, и аз нямам основания да се съмнявам в думите им... Получава се някакъв омагьосан кръг!

Карпен ми отвори. Докато смъквах доспехите си, той продължи прекъснатата си работа. Почистваше агрегата, който служеше едновременно за готварска печка, хладилник и приспособление за премахване на боклука.

В пространството, затворено под купола, имаше всичко необходимо, за да преживееш. Всичко с изключение на други хора. На милиони километри наоколо се простираше небитието и смъртта дебнеше „неподлежащите на застраховка“ в милиони случаи.

Карпен мълчаливо продължаваше да домакинствува. Аз също взех омачканата си риза и заизтривах едно петно върху прозрачния си шлем. Излъсках го до блясък, настаних се по-удобно в креслото и запалих цигара.

Карпен пръв наруши мълчанието:

— Не бива да се пуши, това затрудняла климатичната инсталация.

— Прощавайте.

В главата ми нетърпимо се блъскаше мисълта за убийство. Вече не се съмнявах, че е било извършено именно убийство, макар че всичките ми предположения доникъде не ме доведоха. Много малка е вероятността Карпен да е хвърлил трупа на Макен на някой изоставен астероид. Човекът, извършил едно така старателно подготвено убийство, не може да действа напосоки. Не, Карпен не е поел такъв риск. Той се е постарал така да изпипа всичко, че да няма за какво да се хванеш.

Най-вероятно — на Слънцето.

Ако Карпен напъха тялото на своя съдружник в един малък ролер, даде на автомата курс право към Слънцето и включи двигателя... Но така ракетата няма да стигне до Слънцето, тя ще започне да обикаля по елипсовидна орбита около него. Той трябва да изпрати мини-ракета в посока, обратна на движението на Астероидния пояс, и по този начин да намали скоростта ѝ. Тогава тя неизбежно ще падне на Слънцето.

Но и това нищо не ми подсказва.

Мрачният рудотърсач отново наруши мълчанието:

— Вие май мислите, че аз съм го убил? — попита той, без да прекъсва работата си.

Не бързах с отговора.

— Виждате ли, в тая история има твърде много странни неща, които трябва да бъдат изяснени.

— Например?

— Например защо Макен изведнъж е седнал да пише искане за връщане на парите?

— Вече ви обясних — сега гласът му звучеше сърдито. Той остави парцала и се обърна към мене. — Надявам се, че сте подложили подписа на експертиза? И че почеркът наистина е на Джеф Макен?

— Изглежда, че да.

— И какво друго странно намирате тук? — саркастично попита той.

— Ами, да речем, пътуването ви до Химия-сити. След всичко случило се най-логично би било да идете в Атроник-сити, където ви познават и където и вие имате познати.

— Химия-сити беше най-близо — той ме посоки с пръст. — Вашата дирекция си въобразява, че ще може да присвои тези пари, тъй ли? Да знаете, че от това нищо няма да излезе. Добре познавам законите. Тези пари ми принадлежат по право!

— Виждам, че чудесно се справяте и без Макен — отвърнах студено.

— В какъв смисъл?

— Казаха ми в Атроиик-сити, че Макен е бил специалистът по финансовите въпроси и че вие отговаряте за всичко, свързано с минералогията. Та нали Макен се е занимавал с покупката на

оборудването, с оформянето на кредитите и тъй нататък. Но виждам, че и вие имате глава на раменете си.

— Знам кое е мое и кое не е — измърмори той, извърна се и яростно захлузка печката.

Гледах го в гръб и се мъчех да осмисля това, което току-що се бе случило... Защото той явно се канеше да произнесе дълга тирада за порядките в тези проклетите застрахователни компании, но внезапно засече. Нима?...

Ето защо формулярът с искането за връщане на пенсионния фонд е попълнен с почерка на Макен!

— Макен! — възкликнах неволно.

Той се обърна, проследи погледа ми и подскочи към леглото където беше пистолетът. Този скок ме спаси. Движението бе прекалено рязко, той прелетя над леглото и се блъсна о стената. Станах внимателно и взех пистолета.

— Е, позабавлявахте се, стига толкова, мистър Макен — казах сурово.

И окото му не мигна.

— Откъде го измислихте! Макен е мъртъв.

— Много странно все пак. Нали Макен се е занимавал с финансовата страна. Макен е подписвал полиците за отпуснати кредити. И когато сте намерили жилата, именно Макен е трябвало да се разплати, защото официално вие двамата сте работили поотделно.

— Глупости — рече той, но забелязах, че вече не говори с предишната самоувереност.

— Решили сте, че вашият дял е твърде малък. Искали сте да приберете всичко, до последния цент. Наумили сте си да убиете Ейб Карпен и да представите нещата така, че другите да сметнат, че е умрял Макен. По такъв начин се избавяте едновременно и от съдружника си, и от дълговете си.

— Лъжете! — кресна той с писклив фалцет — Аз съм Ейб Карпен, имам документи.

— Естествено — взели сте ги от убития. Кой щеше да ви попречи да се дигнете оттук тихомълком и да се върнете на Земята? Никой не ви познава, всички там отдавна вече са забравили и Макен, и Карпен. Но не! На всичко отгоре сте попълнили и формуляра за изплащане на пенсията и сте решили да наследите самия себе си! И

затова сте отишли на пощата в Химия-сити, където никой не може да отличи Ейб Карпен от Джеф Макен.

— Какво право имате да обвинявате хората току-тъй? Къде ви са доказателствата?

— Няма нужда от доказателства. Също както няма нужда да се търси и трупът на Карпен. Достатъчно е да отидем заедно до Атроник-сити и всичко ще се изясни веднага. Искате ли?

— Не — мрачно изръмжа той.

* * *

Хендерсън, както обикновено, бе оживен и вежлив, но се държеше на положение.

— Добре се справихте със случая на оня астероид, Джед — започна той. — Даже блестящо, не се страхувам да употребя тази дума.

— Благодаря ви — отвърнах смирено.

— Съвсем прав сте, че не искате да раздувате работата с убийството на... как му беше името, Карпен. В края на краищата ние сме застрахователна фирма, а не полиция. Преди всичко — репутацията на клиентите. Напълно достатъчно е, че сте взели от него документ, че се отказва от изплащането на пенсионния фонд. Чудесна идея... Само че какво ви накара да се забавите цели десет дни в Атроник-сити?

Облегнах се назад в креслото.

— Реших да си дам малка ваканция.

Изтърсих пепелта от цигарата си по посока на пепелницата на Хендерсън и част от нея стигна до местоназначението си.

— Ваканция? — веждите на директора се вдигнаха високо. — Доколкото си спомням, взехте си отпуската само преди половин година.

В гласа му имаше лед. Цели айсберги.

— Вярно — потвърдих аз, — но трагедиите в Космоса не стават по-леки от това, че там всичко тежи десет пъти по-малко... Не мога повече да понасям работата си. Не мога повече да измъчвам онези момчета там горе заради няколко хиляди идиотски дублезона.

Хендерсън запримигва по-често от обикновено.

— Какво ви става, Джед? Зле ли се чувствувате?

— Съвсем съм здрав. По-здрав, от когато и да било... По пътя за насам съчиних цяла реч, но сега се отказвам от нея. Знаете ли защо не предадох онзи човек на полицията? Съвсем не защото можеше да пострада репутацията на компанията. Направих го заради останалите момчета, заради „неподлежащите на застраховка“. Разбирате ли, те работят сами. И ако намерят истински съдружник, то е, за да му вярват. За да станат братя — извинете за високопарните думи, мистър Хендерсън. Ако излезе наяве цялата тази история с Карпен, те ще престанат да вярват на който и да е. Разбирате ли?

— Струва ми се, Стентън, че наистина трябва хубавичко да си починете — отвърна Хендерсън и си прибра документите.

Публикувано във вестник „Орбита“, броеве 26,27,28/1973 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.